

Contribució de la logística a l'economia

Sèrie 2010-2019

Barcelona, maig de 2022

Introducció

Aquest informe, el setè sobre la contribució de les activitats logístiques a l'economia, actualitza i continua la sèrie iniciada el 2016. El primer informe va néixer a partir de la inquietud d'un grup d'empresaris i professionals relacionats amb el sector logístic quan interpretaven que el pes econòmic de les activitats desenvolupades per aquest sector no quedava recollit de forma prou ajustada ni exhaustiva a les estadístiques oficials.

Les estadístiques disponibles es fonamenten en la diferenciació d'activitats econòmiques des d'un punt de vista de l'oferta. La classificació d'activitats econòmiques que s'utilitza per diferenciar els sectors d'activitats té molts avantatges: és la mateixa a Europa (encara que amb diferents noms a partir de l'idioma que s'utilitza: NACE, CNAE, CCAE,...), uniformitza els criteris i permet fer comparacions de forma homogènia. No obstant això, també presenta alguns inconvenients: bàsicament, que classifica els agents en funció d'una única activitat econòmica principal i que ho fa des del punt de vista de l'oferta (i no de la demanda), quan la realitat és més complexa. Els agents oferents acostumen a vendre béns i serveis que combinen més d'una activitat i, des d'un punt de vista de la demanda, els compradors adquireixen més d'un bé o servei de forma conjunta.

Des d'un punt de vista estricte, els epígrafs que tradicionalment s'agrupen com a activitats logístiques¹ són:

Codi CCAE	Descripció
49	Transport terrestre; transport per canonades
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors
51	Transport aeri
52	Emmagatzematge i activitats afins al transport
53	Activitats postals i de correus

No obstant això, hi ha altres activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades. Bé perquè el component logístic té un pes molt elevat en l'activitat, bé perquè l'activitat no tindria raó de ser sense el sector logístic².

Així, una via per conèixer el pes de la logística en el conjunt de l'economia consistiria a sumar el VAB dels epígrafs que tradicionalment s'agrupen com a activitats logístiques (aquests valors són coneguts) i afegir-hi la part del VAB de les activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades (valors no coneguts). Per conèixer aquests valors, s'hauria de saber quines unitats econòmiques d'aquestes activitats es dediquen a la logística o quina part de la seva

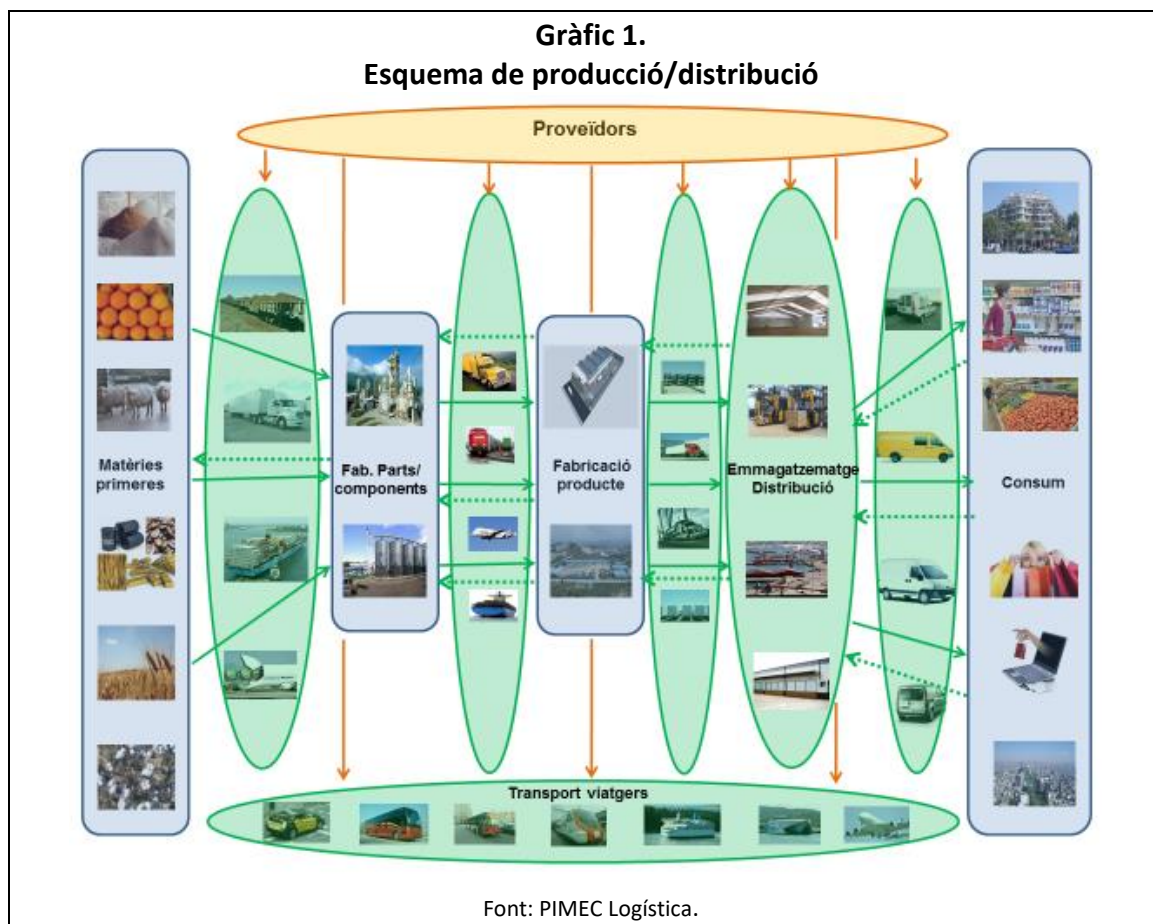
¹ A l'Annex 1 apareix el detall de les rúbriques que comprenen aquestes divisions.

² A l'Annex 2 relacionem les rúbriques que pensem que es troben en aquesta situació.

activitat pot ser classificada com a logística. Això es podria esbrinar a partir d'una enquesta prou representativa. Nosaltres hem descartat aquesta via ja que l'esforç, tant econòmic com de recursos humans, sobrepasa les nostres possibilitats. Descartada aquesta via, hem optat, a partir de dades ja conegudes i publicades, per aproximar un càlcul de la:

Contribució de la logística a l'economia

Per fer-ho, prenem com a punt de partida un esquema de producció/distribució, com el que segueix:

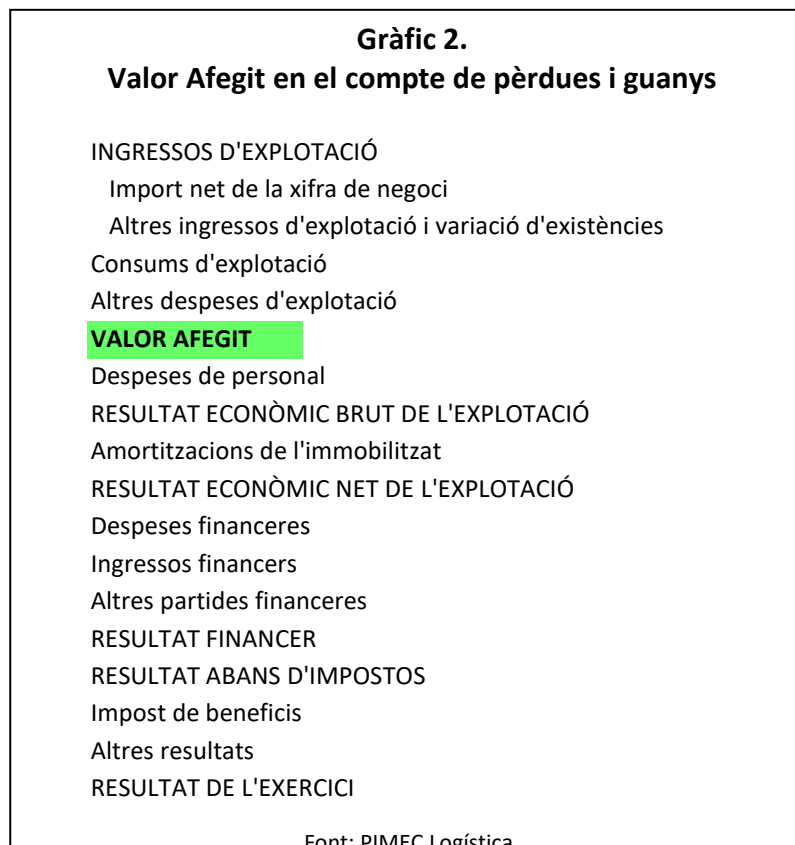
A partir d'aquest esquema, anirem acoblant les dades que són conegudes i públiques a les parts del procés productiu.

VAB sectorial

El primer element conegut és el VAB sectorial. L'Institut d'Estadística de Catalunya publica el PIB des del punt de vista de l'oferta. El PIB comprèn els valors afegits bruts dels sectors d'activitat. A més, s'hi inclou una variable fiscal (impostos nets sobre productes) com a resultat de l'agregació de l'IVA, els impostos nets sobre les importacions i els altres impostos nets sobre productes. El valor afegit brut sectorial és la suma dels valors afegits de totes les empreses classificades en el sector d'activitat concret.

En aquest sentit, el VAB que genera una empresa es pot calcular de dues maneres, a partir del seu compte de pèrdues i guanys:

- A) $VAB = \text{Despeses de personal} + \text{Amortitzacions} + \text{Resultat financer} + \text{Excedent empresarial net}$
 B) $VAB = \text{Ingressos d'exploració} - \text{Consums d'exploració} + \text{Altres despeses d'exploració}$

Les dades que publica l'Idescat en relació al VAB de les activitats assoleixen la xifra de 10.845 milions d'euros per a l'any 2019. Això suposa un 4,7% del valor afegit brut de l'economia catalana i el 4,3% sobre el total del PIB.

Taula 1

Valor afegit brut a preus corrents de les activitats logístiques. 2019

Unitats: milions d'euros.

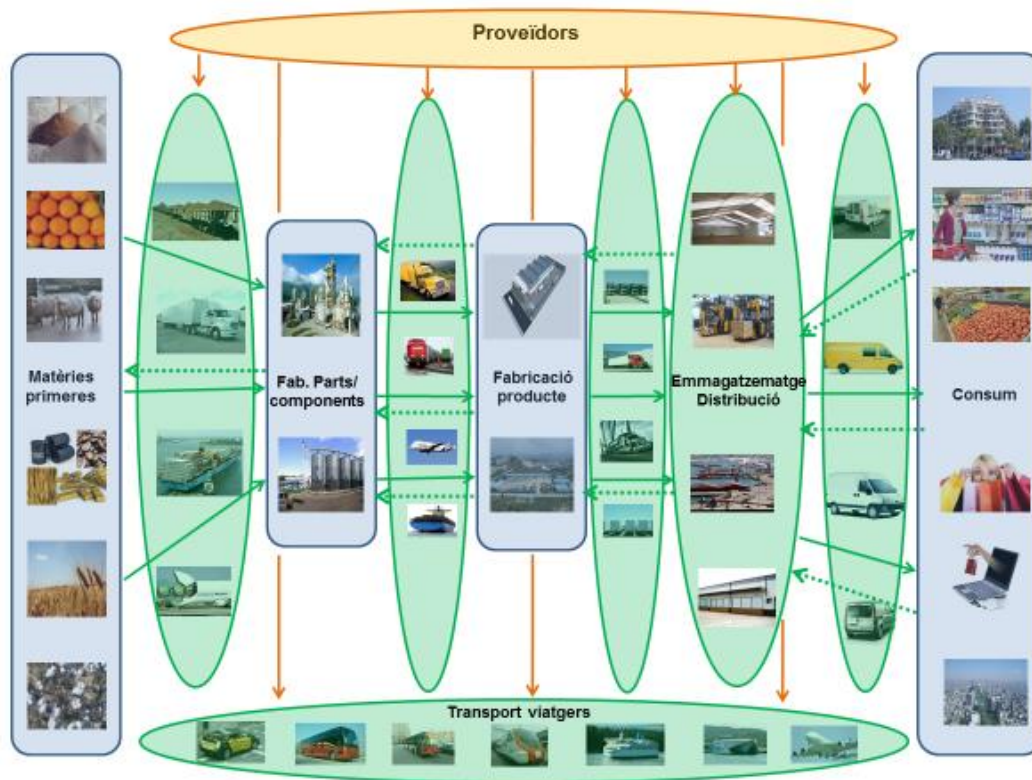
CCAE	Descripció	Valor	Percentatge	
			s/VAB	s/PIB
49	Transport terrestre; transport per canonades	4.153	1,8	1,7
50-51	Transport marítim i aeri	906	0,4	0,4
52-53	Emmagatzematge i act afins al transport; act postals	5.786	2,5	2,3
	Activitats logístiques	10.845	4,7	4,3
	Valor afegit brut	230.966	100,0	91,9
	Impostos nets sobre productes	20.452		8,1
	Producte interior brut	251.418		100,0

Dades arrodonides a un decimal

Font: Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya. Revisió 2019.

Aquesta quantitat es correspon amb les activitats que destaquem en verd en l'esquema de distribució/producció que hem plantejat inicialment i que es detallen al Gràfic 3.

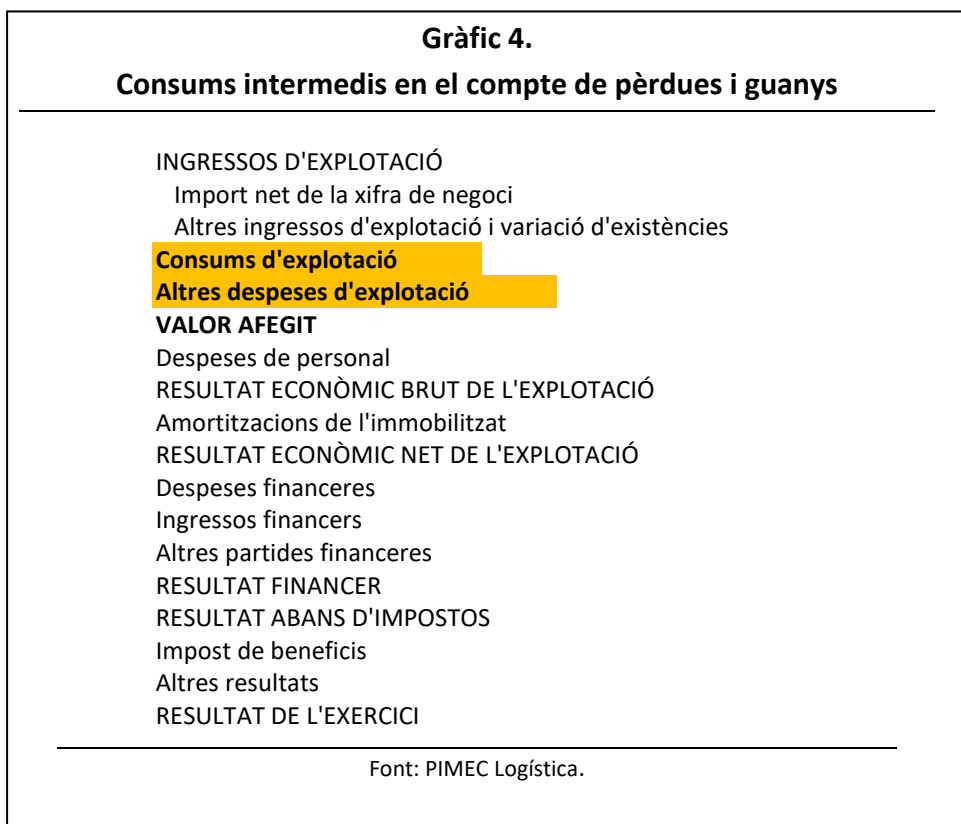
Gràfic 3.
Activitats logístiques de l'esquema de producció/distribució, el VAB de les quals coneixem

Font: PIMEC Logística.

Consums intermedis

Un segon element conegut són els consums intermedis de les activitats logístiques, és a dir, què consumeixen aquestes activitats d'altres sectors? Aquestes dades provenen del Marc Input Output de Catalunya (MIOC), que també publica l'Idescat (abans Taules Input Output). Associem aquests consums a les activitats logístiques interpretant que el component logístic té un pes elevat en l'activitat o perquè l'activitat no tindria raó de ser sense el sector logístic. En un esquema de compte de pèrdues i guanys d'una empresa que desenvolupa activitats logístiques, aquests consums intermedis es corresponen als consums d'explotació i a les altres despeses d'explotació que compren a diferents proveïdors.

Les dades que publica l'Idescat en relació als consums intermedis de les activitats logístiques assoleixen la xifra de 16.449 milions d'euros per a l'any 2019. Això suposa un 7,1% del valor afegit brut de l'economia catalana i el 6,5% sobre el total del PIB.

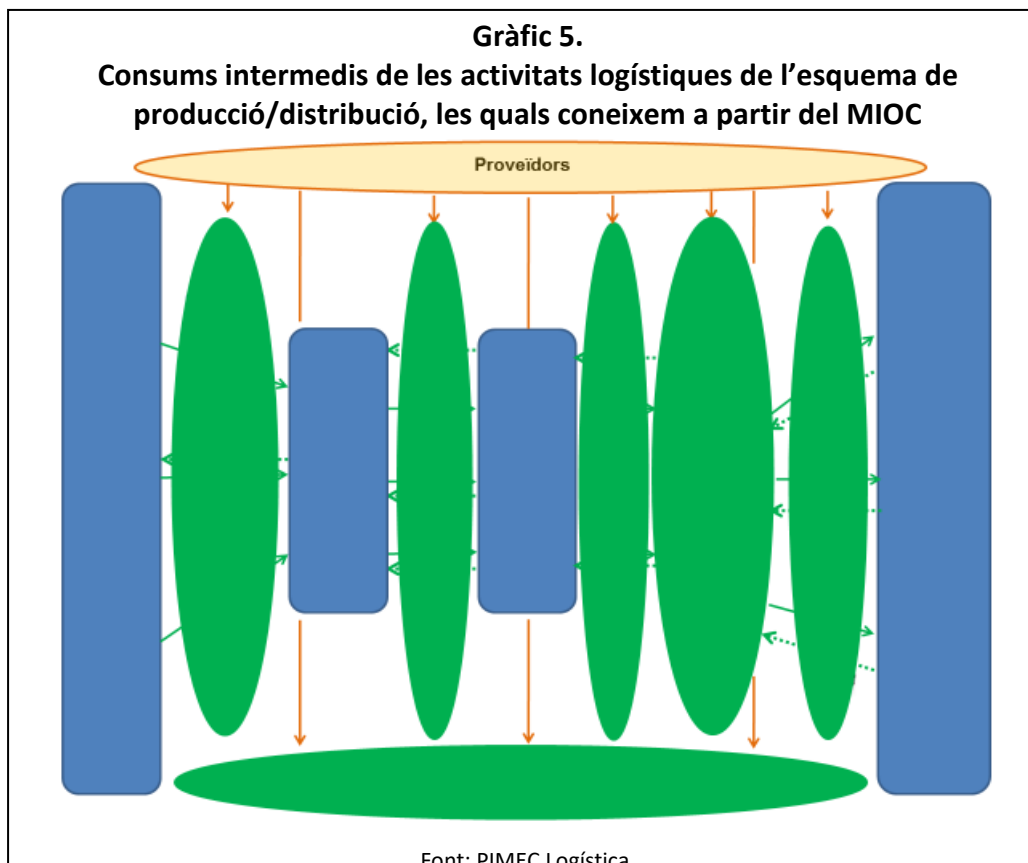
Taula 2
Consums intermedis de les activitats logístiques. 2019
 Unitats: milions d'euros.

CCAEDescripció	Valor	Percentatge	
		s/VAB	s/PIB
49 Transport terrestre; transport per canonades	5.951	2,6	2,4
50-51 Transport marítim i aeri	2.320	1,0	0,9
52-53 Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	8.178	3,5	3,3
Activitats logístiques	16.449	7,1	6,5
Valor afegit brut	230.966	100,0	91,9
Impostos nets sobre productes	20.452		8,1
Producte interior brut	251.418		100,0

Dades arrodonides a un decimal

Font: Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya. Revisió 2019.

Aquesta quantitat es correspon amb les activitats que destaquem de color carbassa en l'esquema de distribució/producció que hem plantejat inicialment i que es detallen al Gràfic 5.

A més, el Marc Input Output de Catalunya també detalla de quins sectors són els consums intermedis d'aquestes activitats logístiques.

Taula 3

Sectors amb més pes dels consums intermedis de les activitats logístiques.

Percentatge

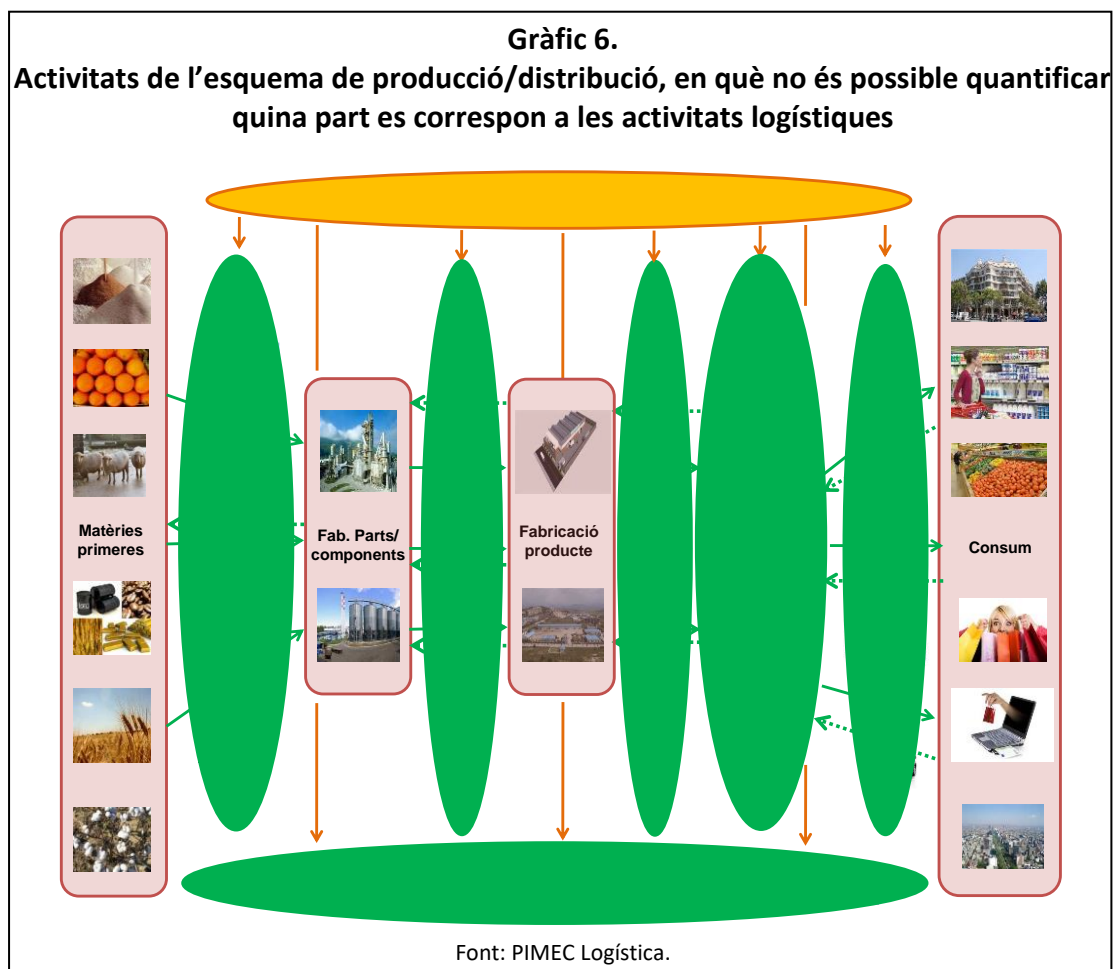
CCAEE	Descripció	Pes
52	Serveis emmagatzematge i serveis auxiliars transport	33,2
49	Serveis transport terrestre i per canonada	14,8
19	Coc i productes de refinació del petroli	8,6
77	Serveis de lloguer	4,1
41-43	Treballs de construcció	3,3
68	Serveis immobiliaris	2,9
51	Serveis transport aeri	2,7
45	Serveis venda i reparació vehicles motor i motocicletes	2,6
80-82	Serveis de seguretat, a edificis i administratius	2,0
69-70	Serveis jurídics, comptables, de seu central i consultoria	1,8
46	Serveis comerç engròs i intermediaris, exc. vehicles motor	1,6
50	Serveis transport marítim i per vies navegació interiors	1,4
35	Energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	1,4
61	Serveis telecomunicacions	1,2
53	Serveis correus i missatgeria	1,2
64	Serveis financers, exc. assegurances i fons pensions	1,1
73	Serveis publicitat i estudis de mercat	1,0
65	Serveis assegurances i fons pensions, exc. SS obligatòria	1,0
78	Serveis relacionats amb l'ocupació	0,9
33	Serveis reparació i instal·lació maquinària i equips	0,9

Font: MIOC 2014. Idescat.

Què desconeixem?

Finalment, dins l'esquema de producció/distribució assenyalarem en vermell les activitats la contribució de les quals no és possible quantificar dins el sector logístic. Aquesta casuística es correspon a les operacions logístiques internes que realitzen, amb els seus propis mitjans, les empreses que hem definit com:

- De matèries primeres
- De fabricació de parts/components
- De fabricació de productes
- De consum final

Contribució (coneguda) de la logística a l'economia

Així, a partir de les dades conegudes, podem concloure que el llindar inferior de la contribució de la logística a l'economia és de l'10,86% del PIB. Aquest 10,86% s'explica per la contribució del VAB dels sectors que tradicionalment s'identifiquen com a activitats logístiques (4,31%) i pels consums intermedis (compres) que realitzen les empreses d'aquestes activitats a empreses d'altres sectors (6,54%).

Taula 4

Contribució (coneguda) de la logística a l'economia. 2019

Milions d'euros i pes en percentatge

Producte interior brut (economia)		251.418
Impostos nets sobre productes		20.452
Valor afegit brut (economia)		230.966
VAB activitats logístiques		
CCAE		
49	Transport terrestre; transport per canonades	4.153
50-51	Transport marítim i aeri	906
52-53	Emmagatzematge i activitats afins al transport; activitats postals	5.786
	Total sectors (logística ?)	10.849
A	% PIB	4,31%
Consums intermedis		
49	Transport terrestre; transport per canonades	5.951
50-51	Transport marítim i aeri	2.320
52-53	Emmagatzematge i activitats afins al transport; activitats postals	8.178
	Total sectors	16.449
B	% PIB	6,54%
	VAB + Cons. Int Activitats logístiques	27.294
A+B	% PIB	10,86%
Desconeixem valor operacions logístiques internes en el si de les empreses		?

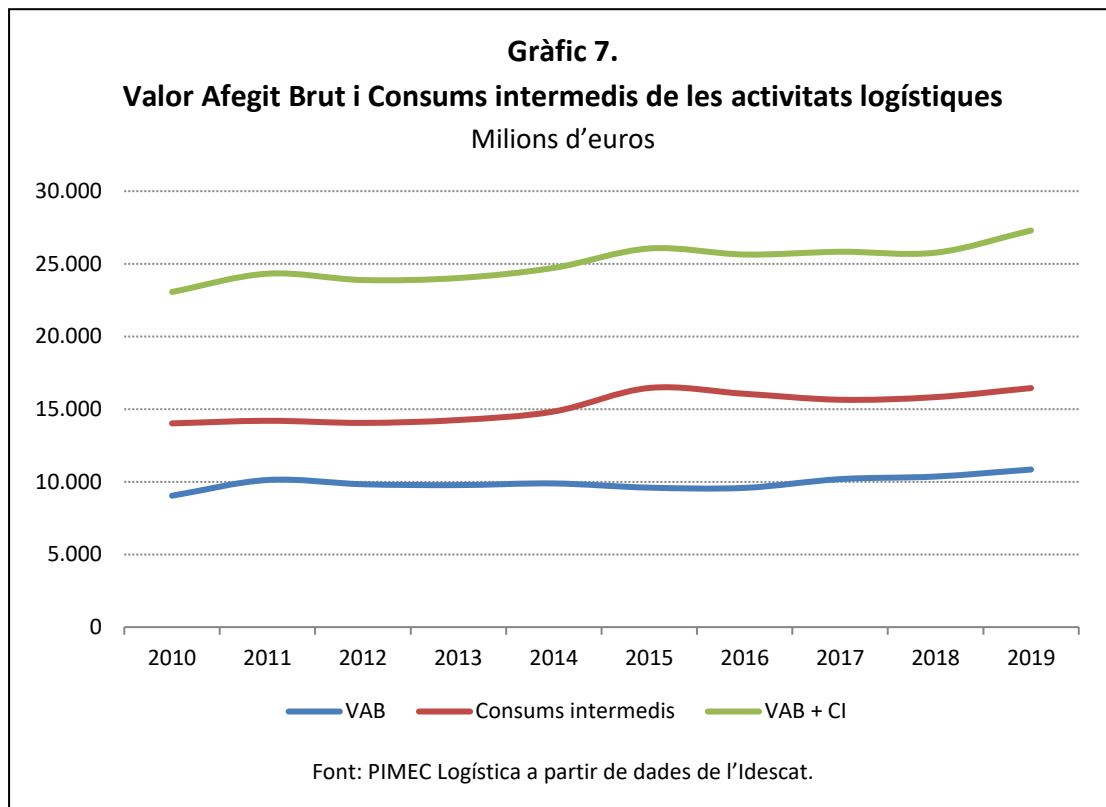
Dades arrodonides a un decimal

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya. Revisió 2019.

Evolució de la contribució de la logística a l'economia

En relació a l'evolució temporal entre 2010 i 2019:

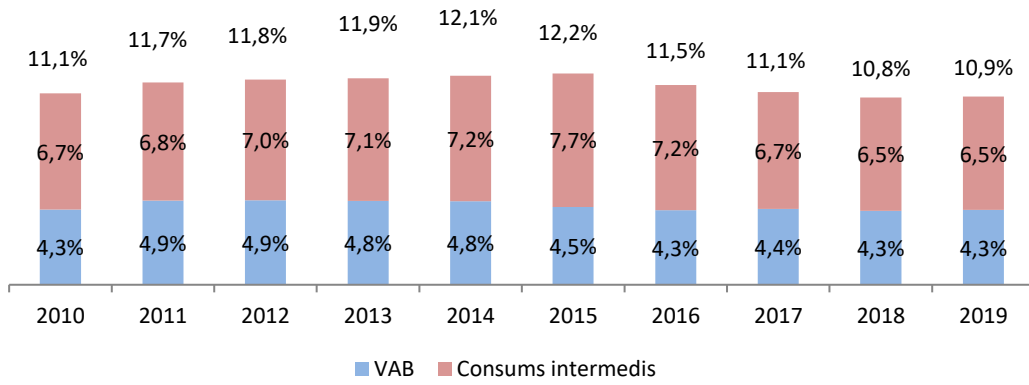
- El VAB a preus corrents creix d'un 19,9% en passar de 9.044 milions d'euros a 10.326 milions d'euros.
- Els consums intermedis creixen d'un 17,3% en passar de 14.020 milions d'euros a 16.449 milions d'euros.
- La suma de les dues partides creix d'un 18,3% i passa de 23.064 el 2010 a 27.294 el 2019.

Pel que fa a l'evolució del pes del VAB i dels consums intermedis de les activitats logístiques sobre el PIB, entre 2010 i 2019:

- El pes del VAB pràcticament no varia en passar del 4,34% al 4,31%.
- El pes dels consums intermedis cau de gairebé dues dècimes de punt percentual i passa de representar el 6,72% a representar el 6,54%.
- El pes conjunt de les dues partides es redueix de dues dècimes de punt percentual i passa del 11,06% al 10,86%.

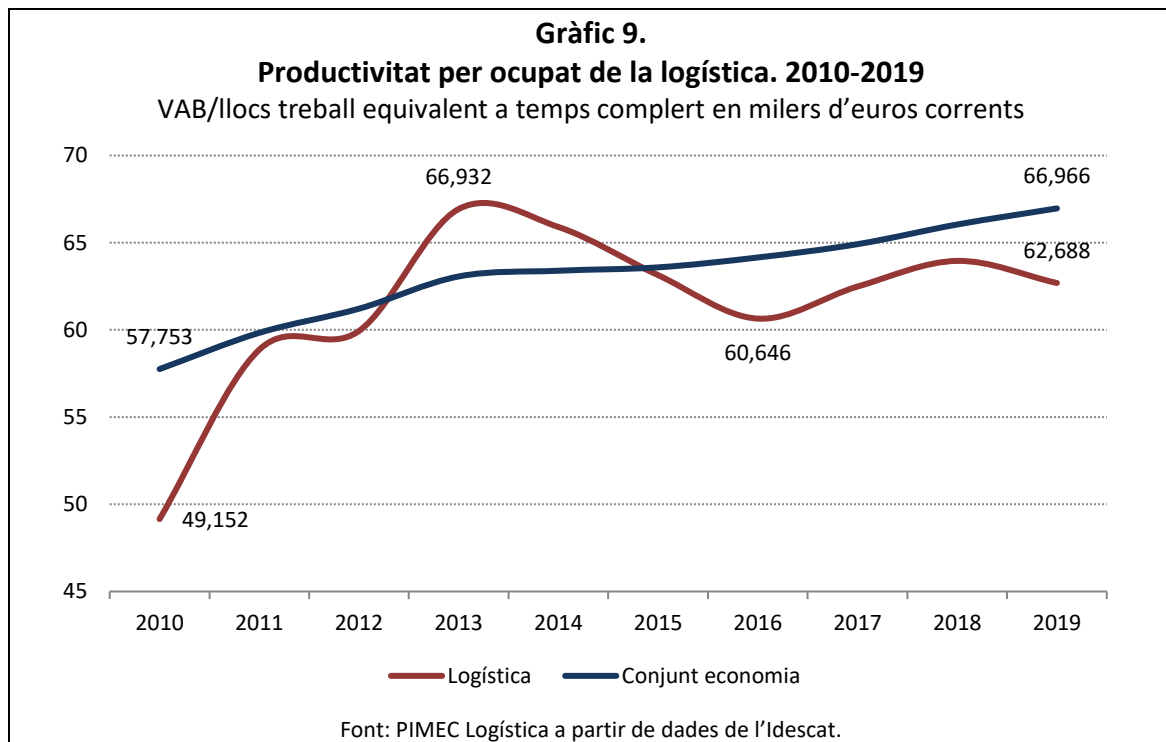
Gràfic 8.
Pes del VAB i dels Consums intermedis de les activitats logístiques sobre el PIB

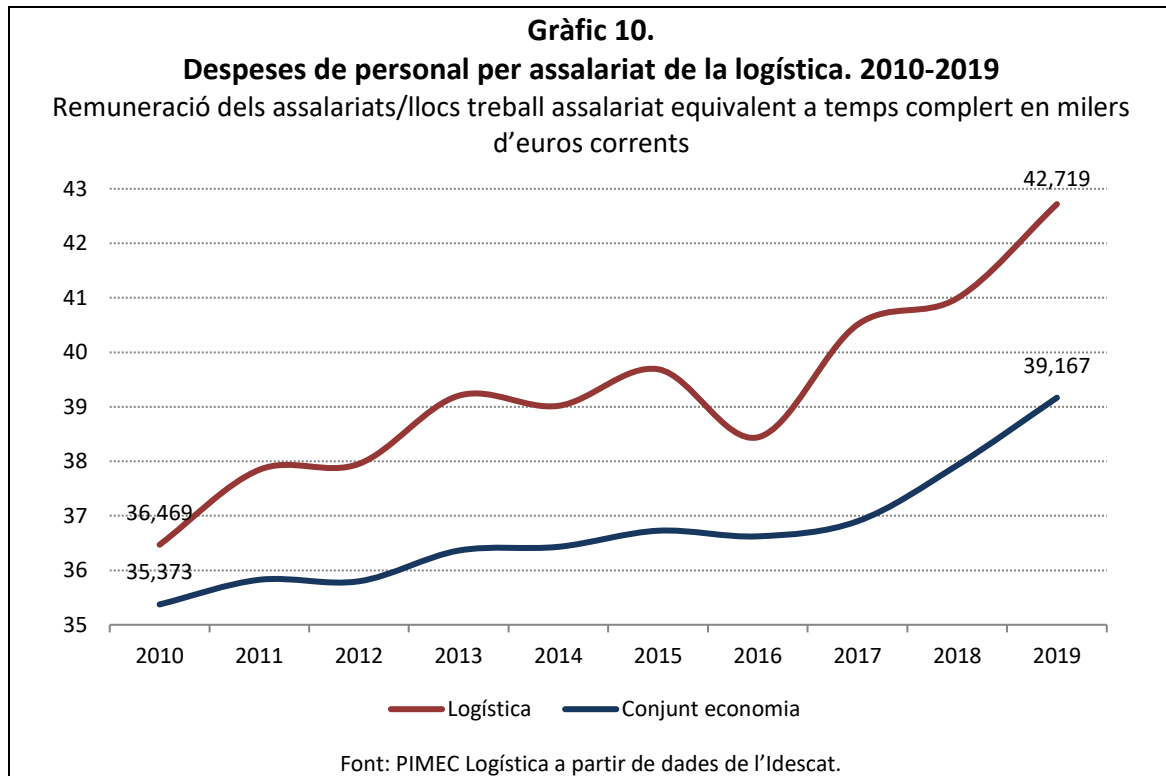
Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.

Productivitat i competitivitat de la logística

La productivitat de la logística, mesurada en termes de VAB per ocupat, va passar de 49.152 € l'any 2010 a 62.688 € l'any 2019, fet que suposa un increment acumulat del 27,5% (Gràfic 9). El 2010 el valor d'aquesta variable se situava un 14,9% per sota la del conjunt de l'economia i el 2019 un 6,4% per sota, recuperant 8,5 punts percentuals en aquest període de temps. Amb tot, la tendència de la productivitat al sector de la logística no és regular, amb alts i baixos. Així, s'observa que mentre al conjunt de l'economia el creixement de la productivitat es va produir amb una tendència creixent regular, al sector de la logística, es registra un fort increment entre 2010 i 2013, per deprimir fins el 2016, tornar a créixer fins a 2018 i moderar-se el 2019.

Les despeses de personal a la logística, en termes de remuneració dels assalariats per lloc de treball, van passar de 36.469 € l'any 2010 a 42.719 € l'any 2019, fet que suposa un increment acumulat del 17,1% (Gràfic 10). Destaca que el 2010 el valor d'aquesta variable se situava un 3,1% per sobre la del conjunt de l'economia i el 2019 un 9,1% per sobre, 6 punts percentuals més.

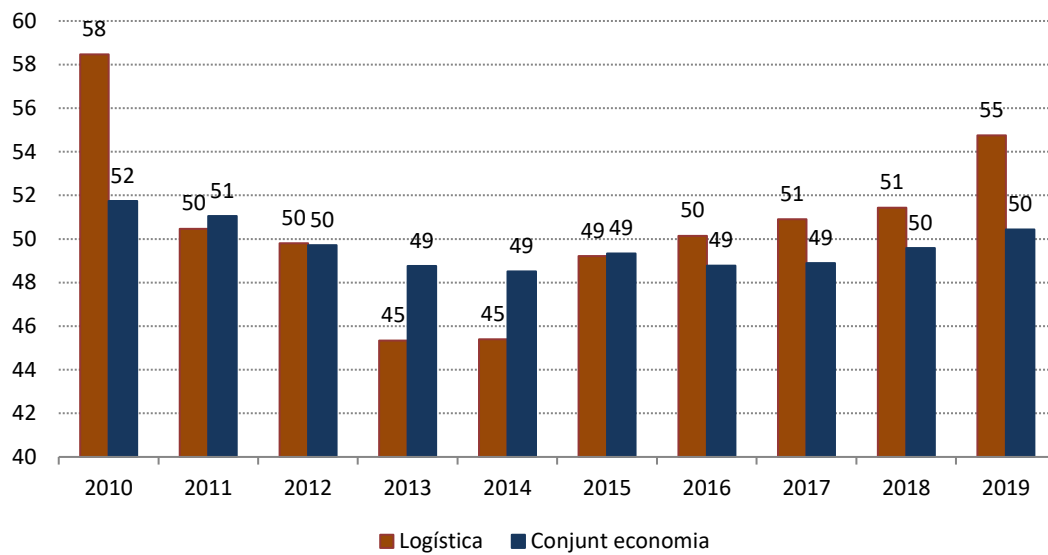

La competitivitat es pot mesurar des de la perspectiva del pes que representen les despeses de personal sobre el valor afegit brut. A nivell general, hi ha la convenció de què com més petit és el valor, més competitivitat hi ha. Com ja s'ha dit abans, la productivitat del sector no observa una tendència regular, o com a mínim, una tendència no tan clara com la de la remuneració per lloc de treball (creixent), la qual cosa té una incidència notable en els valors de l'indicador. A partir d'aquesta consideració podem destacar:

- Entre 2010 i 2014 la competitivitat observa una evolució positiva (del 58% al 45%), mentre que entre 2015 i 2019 el valor augmenta fins a situar-se en el 55%.
- El 2013 i 2014 la competitivitat de la logística és més alta que la del conjunt de l'economia, fet que es reverteix entre 2015 i 2019. Aquest darrer any el pes de

la remuneració dels assalariats se situa en el 55% a la logística mentre que al conjunt de l'economia se situa en el 50%.

Gràfic 11.
Competitivitat de la Logística. 2010-2019
 Pes de la remuneració dels assalariats sobre el VAB en %

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.

Annex 1. Detall d'activitats que habitualment s'associen a la logística

Codi CCAE	Descripció
49	Transport terrestre; transport per canonades
491	Transport interurbà de passatgers per ferrocarril
492	Transport de mercaderies per ferrocarril
493	Altres tipus de transport terrestre de passatgers
4931	Transport terrestre urbà i suburbà de passatgers
4932	Transport en taxi
4939	Altres tipus de transport terrestre de passatgers ncaa
494	Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances
4941	Transport de mercaderies per carretera, excepte servei de mudances
4942	Servei de mudances
495	Transport per canonada
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors
501	Transport marítim de passatgers
502	Transport marítim de mercaderies
503	Transport de passatgers per vies de navegació interiors
504	Transport de mercaderies per vies de navegació interiors
51	Transport aeri
511	Transport aeri de passatgers
512	Transport aeri de mercaderies i transport espacial
5121	Transport aeri de mercaderies
5122	Transport espacial
52	Emmagatzematge i activitats afins al transport
521	Dipòsit i emmagatzematge
522	Activitats afins al transport
5221	Activitats afins al transport terrestre
5222	Activitats afins al transport marítim i per vies de navegació interiors
5223	Activitats afins al transport aeri
5224	Manipulació de mercaderies
5229	Altres activitats afins al transport
53	Activitats postals i de correus
531	Activitats postals nacionals
532	Altres activitats postals i de correus

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Annex 2. Detall d'activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades

Codi CCAE	Descripció
3811	Recollida de residus no perillosos
3812	Recollida de residus perillosos
4791	Comerç al detall per correspondència i per Internet
6209	Altres serveis relacionats amb les tecnologies de la informació
7022	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
7112	Serveis tècnics d'enginyeria i altres activitats relacionades amb l'assessorament tècnic
7711	Lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers
7712	Lloguer de camions
8219	Activitats de reprografia, preparació de documents i altres activitats especialitzades d'oficina
8220	Activitats de centres d'atenció telefònica
8292	Activitats d'envasament i empaquetatge per compte d'altri
8299	Altres activitats de suport a les empreses ncaa

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Contribució (coneguda) de les activitats logístiques a l'economia

Milions d'euros i percentatge

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Producte interior brut (economia)	208.593	208.341	201.768	201.531	204.896	213.746	222.514	232.187	242.434	251.417
	Impostos nets sobre productes	15.236	14.722	14.571	15.744	15.860	17.204	18.128	19.266	20.462	20.452
	Valor afegit brut (economia)	193.357	193.619	187.197	185.787	189.036	196.543	204.386	212.921	221.972	230.966
CCAE	VAB Activitats logístiques	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
49	Transport terrestre; transport per canonades	3.992	3.850	3.958	3.759	4.011	3.954	4.011	4.186	3.965	4.153
50-51	Transport marítim i aeri	415	342	400	621	596	652	579	804	865	906
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	4.637	5.933	5.472	5.392	5.278	4.991	4.992	5.195	5.531	5.786
	Subtotal sectors	9.044	10.125	9.830	9.772	9.885	9.597	9.582	10.185	10.361	10.845
A	% PIB	4,34%	4,86%	4,87%	4,85%	4,82%	4,49%	4,31%	4,39%	4,27%	4,31%
	Consums intermedis										
49	Transport terrestre; transport per canonades	5.687	5.570	5.512	5.212	5.214	4.840	5.556	5.349	5.686	5.951
50-51	Transport marítim i aeri	1.510	1.449	1.783	2.084	2.061	2.301	2.548	2.586	2.338	2.320
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	6.823	7.178	6.758	6.955	7.562	9.317	7.952	7.711	7.803	8.178
	Total sectors	14.020	14.197	14.053	14.251	14.837	16.458	16.056	15.646	15.827	16.449
B	% PIB	6,72%	6,81%	6,96%	7,07%	7,24%	7,70%	7,22%	6,74%	6,53%	6,54%
	VAB + Cons. Int Activitats logístiques	23.064	24.322	23.883	24.023	24.722	26.055	25.638	25.831	26.188	27.294
A+B	% PIB	11,06%	11,67%	11,84%	11,92%	12,07%	12,19%	11,52%	11,13%	10,80%	10,86%
Desconeixem											
	Valor operacions logístiques internes en el si de les empreses	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
	Part del valor dels impostos nets sobre productes que graven les activitats logístiques	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?

Dades arrodonides a un decimal

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat. Comptes econòmics anuals de Catalunya. Revisió 2019.

Nota: Els valors anteriors a 2019 han estat actualitzats per l'Idescat i per aquest motiu no coincideixen amb els de l'informe publicat el 2021.